

ĐOÀN VĂN TRƯỜNG

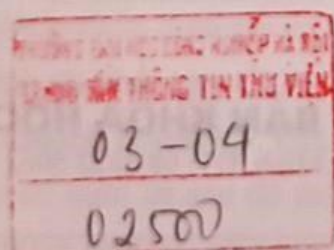
**Tuyển tập phương pháp
thẩm định giá trị các loại
tài sản vô hình,
quyền sở hữu trí tuệ,
định giá công nghệ
và giá chuyển giao
bên trong các công ty
đa quốc gia**

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

ĐOÀN VĂN TRƯỜNG

**TUYỂN TẬP
PHƯƠNG PHÁP THẨM ĐỊNH
GIÁ TRỊ CÁC LOẠI TÀI SẢN VÔ HÌNH,
QUYỀN SỞ HỮU TRÍ TUỆ,
ĐỊNH GIÁ CÔNG NGHỆ VÀ GIÁ CHUYỂN GIAO
BÊN TRONG CÁC CÔNG TY ĐA QUỐC GIA**

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

LỜI NÓI ĐẦU

Trong dòng chảy phát triển của kinh tế thị trường thế giới hiện nay có nhiều vấn đề mới mang ý nghĩa kinh tế có tác động và đóng vai trò ngày càng quan trọng đối với hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp cũng như sự tăng trưởng kinh tế của các quốc gia. Một trong những vấn đề đó là việc phát triển và quản trị tài sản vô hình, bao gồm quyền sở hữu trí tuệ - những vấn đề liên quan chặt chẽ đến việc sử dụng quyền sở hữu trí tuệ, việc định giá công nghệ và liên tưởng chuyển giá bên trong các công ty đa quốc gia.

Các nguyên tắc và kỹ thuật thẩm định giá trị tài sản đã được nghiên cứu và áp dụng ở nhiều nước trên thế giới từ trước những năm 1940. Tuy nhiên, ở nước ta thẩm định giá trị tài sản (trong đó có tài sản vô hình) còn là một lĩnh vực rất mới cả về lý luận và thực tiễn. Năm 2005, chúng tôi đã cho ra mắt bạn đọc cuốn sách "Các phương pháp xác định giá trị tài sản vô hình", với mong muốn cung cấp những kiến thức tổng quát ban đầu để giúp bạn đọc làm quen với loại hình dịch vụ chuyên nghiệp mới này. Năm 2007, chúng tôi xuất bản cuốn sách "Các phương pháp thẩm định giá trị quyền Sở hữu trí tuệ" giới thiệu về các phương pháp xác định giá trị các loại tài sản sở hữu trí tuệ. Năm 2008 chúng tôi xuất bản cuốn sách "Các phương pháp định giá công nghệ và giá chuyển giao bên trong các công ty đa quốc gia", giới thiệu các phương pháp định giá công nghệ và giá chuyển giao bên trong các công ty đa quốc gia.

Qua tổng kết ý kiến của bạn đọc về ba cuốn sách trên, và rút kinh nghiệm của những lần xuất bản trước, lần này chúng tôi xuất bản cuốn sách "Tuyển tập phương pháp thẩm định giá trị các loại tài sản vô hình, quyền sở hữu trí tuệ, định giá công nghệ và giá chuyển giao bên trong các công ty đa quốc gia", trong đó chúng tôi có hiệu chỉnh và nâng cao một số nội dung của ba cuốn sách đã xuất bản trên nhằm phục vụ bạn đọc được thiết thực hơn.

Nội dung quyển sách bao gồm những phần sau:

- *Phần I: Nghiên cứu về các phương pháp thẩm định giá trị tài sản vô hình*

Việc xác định giá trị của tài sản vô hình rất phức tạp. Có loại có thể định giá và mua bán được như: bản quyền, phát minh sáng chế, vị trí kinh doanh v.v. Giá trị của những tài sản vô hình này được thể hiện bằng những khoản chi phí để mua tài sản đó thông qua các văn bản sở hữu được luật pháp thừa nhận như: khế ước, giấy chứng nhận sở hữu, hợp đồng v.v. Bên cạnh đó, có những tài sản vô hình vô giá về giá trị không thể mua bán được, như chữ tín trong kinh doanh v.v. Loại tài sản này được tạo ra bởi sự cố gắng của tập thể lãnh đạo và công nhân toàn doanh nghiệp. Giá trị của những tài sản này không thể đo đếm được cụ thể, nhưng nó được thể hiện ở khả năng sinh lời của doanh nghiệp.

- *Phần II: Nghiên cứu về các phương pháp thẩm định giá trị quyền sở hữu trí tuệ*

Việc nghiên cứu về tài sản sở hữu trí tuệ và các phương pháp xác định giá trị quyền sở hữu trí tuệ là nhu cầu rất cần thiết, nó có tác dụng không chỉ đảm bảo lợi ích cho người sáng tạo ra phát

minh mới, mà còn là động lực quan trọng thúc đẩy nền kinh tế phát triển với tốc độ nhanh hơn và bền vững hơn.

- Phần III: Nghiên cứu về các phương pháp định giá công nghệ

Trong xu thế toàn cầu hoá nền kinh tế thế giới, sự trao đổi và chuyển giao công nghệ giữa các quốc gia ngày càng có chiều hướng gia tăng và trở thành một trong những nội dung quan trọng trong mối bang giao quốc tế hiện nay.

Việc nghiên cứu các phương pháp định giá công nghệ giúp cho các doanh nghiệp có điều kiện thuận lợi hơn trong quá trình đổi mới công nghệ, thực hiện chủ trương phát triển thị trường công nghệ của Nhà nước, và tạo điều kiện đẩy nhanh tiến trình cổ phần hoá các doanh nghiệp Nhà nước.

- Phần IV: Nghiên cứu về các phương pháp định giá chuyển giao bên trong các công ty đa quốc gia

Chuyển giá là vấn đề rất quan trọng trong nền kinh tế toàn cầu hoá đang tăng lên. Các tập đoàn doanh nghiệp có nhiều chi nhánh hoạt động ở các quốc gia khác nhau, giá chuyển giao là việc thông đồng giữa các công ty con của cùng một tập đoàn, được sử dụng làm công cụ để tăng lợi nhuận của tập đoàn.

Việc các doanh nghiệp này lựa chọn giá chuyển giao dựa trên cơ sở nào là vấn đề đáng quan tâm, vì chúng không chỉ ảnh hưởng đến lợi ích của doanh nghiệp mà còn ảnh hưởng đến quyền lợi quốc gia. Vì vậy, chúng ta cần nhận thức đầy đủ về giá chuyển giao trong kinh doanh quốc tế để có đối sách phù hợp, vừa tạo động lực khuyến khích đầu tư nước ngoài, vừa giảm thiểu thất thoát thuế do tác động của giá chuyển giao. Đồng thời, chúng ta cần nghiên cứu xây dựng một khuôn khổ pháp lý về giá chuyển giao. Và đây là điều các nhà hoạch định chính sách thuế ở Việt Nam cần vận dụng để đảm bảo chống thất thu thuế.

Do những vấn đề nghiên cứu trong cuốn sách này là những vấn đề phức tạp chưa có nhiều về lý luận và thực tiễn ở Việt Nam nên chắc chắn còn một số vấn đề cần phải thảo luận, phát triển để hoàn thiện nội dung của cuốn sách. Tác giả rất mong được bạn đọc góp nhiều ý kiến xây dựng.

Thư góp ý xin gửi về Nhà xuất bản Khoa học và Kỹ thuật, 70 Trần Hưng Đạo - Hà Nội.

Chúng tôi chân thành cảm ơn những bạn đọc tham gia góp ý cho cuốn sách này.

Tác giả

Mục lục

PHẦN I. Lý Luận chung

CHƯƠNG I. NGHIÊN CỨU LÝ LUẬN VỀ TÀI SẢN VÔ HÌNH 7

CHƯƠNG II. THỰC TRẠNG VIỆC XÁC ĐỊNH GIÁ TRỊ TÀI SẢN VÔ HÌNH Ở
VIỆT NAM VÀ KINH NGHIỆM CỦA MỘT SỐ NƯỚC TRÊN THẾ
GIỚI 35

CHƯƠNG III. CÁC PHƯƠNG PHÁP THẨM ĐỊNH GIÁ TRỊ TÀI SẢN VÔ HÌNH 63

PHẦN II. Các phương pháp thẩm định giá trị quyền sở hữu trí tuệ

CHƯƠNG IV. QUYỀN SỞ HỮU TRÍ TUỆ 88

CHƯƠNG V. KINH NGHIỆM MỘT SỐ NƯỚC TRÊN
THẾ GIỚI VỀ QUYỀN SỞ HỮU TRÍ TUỆ 121

CHƯƠNG VI. THỰC TRẠNG VỀ QUYỀN SỞ HỮU TRÍ TUỆ Ở VIỆT NAM 152

CHƯƠNG VII. CÁC PHƯƠNG PHÁP THẨM ĐỊNH GIÁ TRỊ QUYỀN SỞ HỮU
TRÍ TUỆ 163

PHẦN III. Các phương pháp định giá công nghệ

CHƯƠNG VIII. NHỮNG VẤN ĐỀ CHUNG VỀ CHUYỂN GIAO CÔNG NGHỆ 240

CHƯƠNG IX. KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VỀ CHUYỂN GIAO CÔNG NGHỆ VÀ
THỰC TRẠNG VỀ CHUYỂN GIAO CÔNG NGHỆ Ở VIỆT NAM 266

CHƯƠNG X. CÁC PHƯƠNG PHÁP ĐỊNH GIÁ CÔNG NGHỆ 310

PHẦN IV. Các phương pháp định giá chuyển giao bên trong các công ty đa quốc gia

CHƯƠNG XI. NGHIÊN CỨU CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA HIỆN TƯỢNG CHUYỂN
GIÁ 376

CHƯƠNG XII. KINH NGHIỆM QUỐC TẾ VỀ CHỐNG CHUYỂN GIÁ VÀ THỰC
TRẠNG HIỆN TƯỢNG CHUYỂN GIÁ Ở VIỆT NAM 386

CHƯƠNG XIII. CÁC PHƯƠNG PHÁP XÁC ĐỊNH GIÁ CHUYỂN GIAO 402

PHỤ LỤC: ỦY BAN TIÊU CHUẨN THẨM ĐỊNH GIÁ QUỐC TẾ CHÚ Ý
HƯỚNG DẪN SỐ 4 THẨM ĐỊNH GIÁ CÁC TÀI SẢN VÔ HÌNH 409

TÀI LIỆU THAM KHẢO 420